

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

Primer varstvenih usmeritve za Natura 2000 območje Cerkniško jezero (vir: Program upravljanja z Natura 2000 območji):

Vrsta Sektor	Varstveni cilj	Varstveni ukrep
Belorepec <i>Haliaeetus albicilla</i>	Zagotavljanje miru na gnezdiščih belorepca.	V notranji coni belorepca se ohranja odmirajoča drevesa. gozdarstvo
		V notranji coni belorepca se z opustitvijo sečnje v polmeru 30 m od znanih gnezd zagotovi strnjenost sestojne zgradbe. gozdarstvo
		V notranji coni belorepca se vzdržuje vsaj 50 % sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi). gozdarstvo
		V notranji coni belorepca se v polmeru 300 m okoli znanih gnezd oblikuje mirne cone, v katerih se prebiralna sečnja izvaja od 1. avgusta do 1. januarja, izven gnezditvenega obdobja. gozdarstvo
bičja trstnica <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Ohranjanje habitata bičje trstnice za vzdrževanje stabilne populacije (150 gnezdečih parov).	V notranji coni bičje trstnice se upravljanje z vodami izvaja tako, da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja obstoj vlažnih travnikov in trstišč. upravljanje z vodami
Bobnarica <i>Botaurus stellaris</i>	Ohranjanje habitata bobnarice za vzdrževanje stabilne populacije (1-2 gnezdeča para).	V notranji coni bobnarice se upravljanje z vodami izvaja tako, da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja ohranjanje trstišč. upravljanje z vodami
		V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove. varstvo narave
grahasta tukalica <i>Porzana porzana</i>	Ohranjanje habitata grahaste tukalice za vzdrževanje dolgoročno stabilne populacije (20-50 gnezdečih parov).	Vključ. ekol. zahtev grahaste tukalice v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, ki omogoča naraven proces nastajanja mrtvih rokavov in mrtvic. upravljanje z vodami

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

kosec <i>Crex crex</i>	Ohranjanje habitata kosca za vzdrževanje stabilne populacije (17-25 gnezdečih parov). Izvajanje prilagojene košnje za izboljšanje preživetja mladičev kosca.	Vključ. ekol. zahtev kosca v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, ki omogočajo ohranjanje sedanjega obsega vlažnih travnikov.	upravljanje z vodami
		V notranji coni kosca se spodbuja prilagojena košnja, in sicer najprej po sredini parcele in nato bočno navzven.	kmetijstvo
		V notranji coni kosca se na travnikih ohranja mejice grmovja in osamljene grme.	kmetijstvo
		V notranji coni kosca se z redno, ekstenzivno košnjo ohranja sedanji obseg travniških površin. Ustrezna raba se zagotovi skozi KO ukrepe, ukrep VTR/HAB/ETA, in sicer do leta 2010 na 250 ha, do leta 2013 pa na 300 ha travniških površin.	kmetijstvo
Kostanjevka <i>Aythya nyroca</i>	Ohranjanje habitata kostanjevke za vzdrževanje stabilne populacije (1-5 gnezdečih parov).	Vključ. ekol. zahtev kostanjevke v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja ohranjanje trstišč.	upravljanje z vodami
	Zagotavljanje miru na območjih gnezdenja kostanjevke.	V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove.	varstvo narave
Kozica <i>Gallinago gallinago</i>	Ohranjanje habitata kozice za vzdrževanje stabilne populacije (5-15 gnezdečih parov).	Vključ. ekol. zahtev kozice v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja obstoj vlažnih travnikov.	upravljanje z vodami
		Notranja cona kozice se večinoma prekriva z drugimi conami travniških vrst. Z ukrepi prilagojene kmetijske rabe, predlaganimi za te vrste, se zagotavlja ohranjanje habitata kozice.	kmetijstvo
		V delu notranje cone kozice se vzdržuje barjanske travniške površine, in sicer z odstranjevanjem lesne vegetacije vsakih nekaj let.	varstvo narave

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

mala tukalica <i>Porzana parva</i>	Ohranjanje habitata male tukalice za vzdrževanje stabilne populacije (10-20 gnezdečih parov).	V notranji coni male tukalice se upravljanje z vodami izvaja tako, da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, ki omogočajo ohranjanje sedanjega obsega vlažnih travnikov.	upravljanje z vodami
	Zagotavljanje miru na gnezdiščih male tukalice.	V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove.	varstvo narave
prepelica <i>Coturnix coturnix</i>		V notranji coni prepelice se ohranja ekstenzivne robne habitate, ki se jih kosi šele po 1. avgustu, vsaj 10 cm nad tlemi.	kmetijstvo
		Notranja cona prepelice se prekriva z conami drugih travniških vrst. Z ukrepi prilagojene kmetijske rabe, predlaganimi za te vrste, se zagotavlja tudi ohranjanje habitata prepelice.	kmetijstvo
raca žličarica <i>Anas clypeata</i>	Ohranjanje habitata prepelice za vzdrževanje stabilne populacije (50 gnezdečih parov).	V notranji coni race žličarice se upravljanje z vodami izvaja tako, da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja ohranjanje vodnega rastlinja.	upravljanje z vodami
	Zagotavljanje miru na območjih gnezdenja race žličarice.	V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove.	varstvo narave
Rakar <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Ohranjanje habitata rakarja za vzdrževanje stabilne populacije (20-25 gnezdečih parov).	Vključ. ekol. zahtev rakarja v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja obstoječi vodni režim ter sedanji nivo podtalnice.	upravljanje z vodami
rdečenoga postovka <i>Falco vespertinus</i>	Ohranjanje prehranjevalnega habitata rdečenoge postovke za vzdrževanje ustreznih razmer v selitvenem koridorju.	V notranji coni rdečenoge postovke se ohranja mozaično krajino, tako da se spodbuja kolobarjenje, ohranjanje travnikov in vzdrževanje ali vzpostavljanje mejic, posamičnih grmov in drevesa.	kmetijstvo

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

rdečenogi martinec <i>Tringa totanus</i>	Ohranjanje habitata rdečenogega martinca, za vzdrževanje stabilne populacije (4-8 gnezdečih parov).	Notranja cona rdečenogega martinca se prekriva z conami drugih travniških vrst. Z ukrepi prilagojene kmetijske rabe, predlaganimi za te vrste, se zagotavlja tudi ohranjanje habitata rdečenogega martinca.	kmetijstvo
		Vključ. ekol. zahtev rdečenogega martinca v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice.	upravljanje z vodami
Reglja <i>Anas querquedula</i>	Ohranjanje habitata reglje za vzdrževanje stabilne populacije (10-20 gnezdečih parov).	Vključ. ekol. zahtev reglje v ustrezne dele načrtov, zlasti da se ohranja naravna rečna dinamika, vključno s poplavnim režimom, ter sedanji nivo podtalnice, s čimer se zagotavlja ohranjanje trstič.	upravljanje z vodami
		Zagotavljanje miru na območjih gnezdenja reglje.	V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove.
rjavovrati ponirek <i>Podiceps grisegena</i>	Zagotavljanje miru na območjih gnezdenja rjavovratega ponirka.	V sklopu načrta upravljanja Notranjskega regijskega parka se sprejme podroben varstveni režim, s katerim se določi območja rekreacije, na naravovarstveno najpomembnejša območja pa se dostop prepove.	varstvo narave
rumena pastirica <i>Motacilla flava</i>	Ohranjanje habitata rumene pastirice za vzdrževanje stabilne populacije (150-200 gnezdečih parov).	V notranji coni rumene pastirice se ohranja mozaično krajino, tako da se spodbuja kolobarjenje, ohranjanje travnikov in vzdrževanje ali vzpostavljanje mejic, posamičnih grmov in drevesa.	kmetijstvo
		Notranja cona rumene pastirice se prekriva s conami drugih travniških vrst. Z ukrepi prilagojene kmetijske rabe, predlaganimi za te vrste, se zagotavlja tudi ohranjanje habitata rumene pastirice.	kmetijstvo

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

Delovni list: Dravinjska dolina (priprava na terensko delo)

1. S pomočjo spletnih brskalnikov www.najdi.si ali www.google.si ter druge literature, na kratko predstavite geografsko lego Dravinjske doline. Na spletni strani Agencije za okolje www.arso.gov.si, s pomočjo Atlasa okolja poiščite karto Dravinjske doline.
2. S pomočjo naravovarstvenega atlasa www.naravovarstveni-atlas.si, spletnega portala Natura 2000 www.natura2000.gov.si ter atlasa okolja na spletni strani Agencije za okolje www.arso.gov.si ter drugih dokumentov (Uredba o posebnih varstvenih območjih Natura 2000, Priloga 2, Operativnega programa upravljanja Nature 2000 območij itd.) predstavite, katera **Natura 2000 območja** so določena na območju Dravinjske doline.
3. Za vsako izmed posebno varovanih območij na kratko predstavite, zakaj je bilo določeno kot Natura 2000 območje (vrste in/ali habitatne tipe).

Natura 2000 območje	Vrste	Habitatni tipi

4. Raziščite, ali je na območju Dravinjske doline, kakšno zavarovano območje? Pri tem si pomagajte s predhodnimi spletnimi portali (naravovarstveni atlas, atlas okolja).
5. Na kratko predstavite Natura 2000 območje – Dravinjska dolina (vrste in/ali habitatne tipe ter poiščite varstvene cilje/ukrepe za to območje)
6. Na območju občine Poljčane identificirajte naravne vrednote ter jim določite njihovo vrsto in pomen?

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

Delovni list: Kratka zasnova upravljaljskega načrta za izbrano posebno varstveno območje Natura 2000

1. S pomočjo naravovarstvenega atlasa www.naravovarstveni-atlas.si si izberite eno izmed posebnih varstvenih območij Natura 2000.
2. Na kratko predstavite izbrano Natura 2000 območje (geografska lega območja, velikost območja ter osnovni opis območja). Pri osnovnem opisu območja, si lahko pomagata s spletnim brskalnikom www.najdi.si ali www.google.si.
3. Obrazložite, zakaj je vaše izbrano območje Natura 2000 opredeljeno kot posebno varstveno območje? Pri tem si lahko pomagata tudi s spletnim naslovom: <http://www.natura2000.gov.si/>
4. S pomočjo Atlasa okolja <http://www.arso.gov.si/> ugotovite ali ima vaše območje še kakšen pravni status: ekološko pomembno območje, naravne vrednote, zavarovano območje itd. V primeru, da se nahajajo znotraj vašega območja tudi naravne vrednote, le-te naštejite ter jim določite vrsto.
5. Za vsako izmed določenih posebnih varstvenih območij Natura 2000 so v okviru *Uredbe o posebnih varstvenih območij Natura 2000* (Ur. l. RS št. 49/2004) določeni t. i. varstveni cilji. S pomočjo pregleda te Uredbe določite, kateri varstveni cilji so opredeljeni za vaše izbrano območje Natura 2000 ter s kakšnim namenom so ti varstveni cilji bili določeni? Še več informacij o tem lahko najdete v t. i. Operativnem programu upravljanja z Natura 2000 območji.
 - Varstveni cilji:
 - Varstvene usmeritve (ukrepi):
 - Sektor za izvajanje ukrepov oz. upoštevanje varstvenih usmeritev:
6. S pomočjo Atlasa okolja na spletni strani Agencije za okolje RS <http://www.arso.gov.si/> poiščite svoje izbrano Natura 2000 območje ter sliko (zemljevid) vstavite v vaš načrt upravljanja ob predstavitvi vašega območja.
7. S pomočjo spletne strani Geopedia <http://www.geopedia.si/> prav tako poiščite vaše območje Natura 2000 ter izberite karto vašega območja, ki predstavlja rabo tal. S pomočjo karte rabe tal vašega območja opredelite, kateri so prevladujoči sektorji, ki izvajajo varstvene ukrepe z namenom ohranjanja tega območja.
8. Razmislite ali bi lahko na vašem območju Natura 2000 zgradili poslovno cono? Na spletni strani <http://www.natura2000.gov.si/> poiščite odgovor na sledeče vprašanje: Ali območje po vključitvi v Naturo 2000 postane nedotakljivo glede prihodnjih posegov? Kateri dokument je potrebno pridobiti pred pripravo prostorskih načrtov?
9. S pomočjo Uredbe o posebnih varstvenih območij (Ur. l. RS št. 49/2004) na kratko opišite, kako se načrtuje varstvo Natura 2000 območij.

Priloga k učnemu gradivu: Izvajanje dejavnosti v prostoru

10. S pomočjo naravovarstvenega atlasa poiščite naslednje naravne vrednote ter za njih določite vrsto naravne vrednote (prvih pet vrstic) ter k različnim zvrstem naravnih vrednot pripišite sami primere le-teh (zadnjih pet vrstic). K vsaki naravni vrednoti pripišite po eno izmed varstvenih usmeritev, ki so opredeljene v prilogi 4 (Podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve) Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot.

Naravna vrednota	Vrsta naravne vrednote	Pomen naravne vrednote
Ajdova jama na Babni gori		
Bičje		
Bled – kostanjev drevored		
Brusova bukev		
Čičko polje		
	zoološka	
	ekosistemska	
	hidrološka	
	botanična	
	drevesna	

* Seznam vseh naravnih vrednot v Sloveniji se nahaja v prilogi 1 *Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot* (Ur. l. RS št. 111/2004)